

Nowiny Rzeszowskie

Organ KW Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej

Rok II. Rzeszów — Przemyśl — Krosno, 3 marzec 1950 Nr 62 (163)

W imieniu setek milionów ludzi

Delegacje pokoju przedstawiają propozycje pokojowe parlamentom całego świata

GENEWA. Jak donoszą z Paryża, Delegacja Kongresu Zwolenników Pokoju została przyjęta we środę po południu przez przewodniczącego Zgromadzenia Narodowego Herriota. Delegacja przedłożyła przewodniczącemu Herriot pokojowe propozycje Stałego Komitetu Światowego Kongresu Zwolenników Pokoju.

W imieniu Komitetu Johannes Steel poinformował przewodniczącego Herriot o propozycjach pokojowych.

Mamy nadzieję — oświadczył Steel, zwracając się do przewodniczącego Herriot — że zechce Pan przekazać propozycje Światowego Kongresu Pokoju narodowi francuskiemu za pośrednictwem jego najściślejszej instytucji — Zgromadzenia Narodowego, którego jest Pan żywym symbolem.

Następnie zabrał głos Aleksander Korniejczuk, który stwierdził m. in.: „Mam zaszczyt wyrazić wolę i dążenia milionów zwolenników poko-

ju w Związku Radzieckim oraz niezłomną wolę narodów Związku Radzieckiego walczyć o tryumf pokoju na całym świecie, o pokojową współpracę i porozumienie między państwami, narodami i ludami”.

Nawiązując do propozycji pokojowych Stałego Komitetu Światowego Kongresu Zwolenników Pokoju, Korniejczuk oświadczył: „Prosimy Pana, Panie Przewodniczący, aby zechciał Pan przedłożyć Zgromadzeniu Narodowemu projekt zaprzestania wyścigu zbrojeń, jak również projekt zakazu broni atomowej. Niech mi wolno będzie, Panie Przewodniczący, uważać fakt, że zgodził się Pan przyjąć naszą delegację za dowód pańskiej intencji udzielenia pomocy zwolennikom pokoju w ich szczytnej akcji w obronie pokoju, — przyjaźni i współpracy między narodami całego świata”.

Przewodniczący Zgromadzenia Narodowego — Herriot zapewnił delegatów o swym pełnym zrozumie-

niu i sympatii i oświadczył, że przedłoży przedstawione propozycje Zgromadzeniu Narodowemu i komisji spraw zagranicznych Zgromadzenia Narodowego.

RZYM. Bawiąca w stolicy Włoch delegacja Stałego Komitetu Światowego Kongresu Obronców Pokoju została przyjęta przez przewodniczącego Senatu Bonomi'ego i przewodniczącego Izby Deputowanych Gronchi'ego. Delegacja wręczyła im propozycje w obronie pokoju wysunięte przez Stały Komitet w jego apelu do wszystkich parlamentów na świecie.

Przyjmując delegację przewodniczący Izby Deputowanych Gronchi zapewnił, że Izba Deputowanych rozpatrzy propozycje Stałego Komitetu. Przewodniczący Senatu Bonomi również oświadczył, że podziela poglądy wyrażone w apelu Stałego Komitetu.

W śróde w Izbie Deputowanych oraz w Senacie zgłoszona została rezolucja, opierająca się na propozycjach Stałego Komitetu Światowego Kongresu Obronców Pokoju. Rezolucję podpisali Nenni, Togliatti, di Vittorio, Boldrini i inni deputowani komunistyczni, socjalistyczni i niezależni.

wiejskiej kolchoźnicy wskazują na doniosłe znaczenie ostatniej uchwały dla dalszego podniesienia dobrobytu chłopstwa radzieckiego. Na zebraniu członków kolchozu im. Budionnego w obwodzie krasnodarskim kolchoźnik Romanow oświadczył: „Obecnie kupować będziemy towary przemysłowe po cenach niższych. Przyczyni się to do jeszcze wydatniejszego polepszenia bytu chłopstwa radzieckiego”.

Zarówno w sklepach spożywczych, jak i w sklepach wyrobów przemysłowych panuje olbrzymi ruch. W jednym z największych sklepów gastronomicznych Moskwy „Gastronom Nr 2” przy Placu Smoleńskim, obroty w dniu wczorajszym wzrosły półtora-krotnie. Jak donoszą z Kijowa, w dniu wczorajszym na rynkach kolchozowych stolicy Ukrainy podaż artykułów spożywczych wzrosła 2-krotnie w porównaniu z ostatnimi dniami lutego. Ceny produktów mleczarskich spadły o 25 proc.

Komunikat klubu posełskiego PZPR

Posiedzenie klubu posełskiego PZPR odbędzie się w poniedziałek dnia 6 marca 1950 r. o godz. 9-tej rano w gmachu KC PZPR (Al. Stalina 19).

Obecność towarzyszy posłów obowiązkowa.

W całym Związku Radzieckim panuje wielka radość z powodu nowej obniżki cen

MOSKWA. Pogodny optymizm i wiara w promienną przyszłość — tak charakterystyczne dla społeczeństwa radzieckiego wzmogły się jeszcze bardziej po opublikowaniu uchwały Rady Ministrów ZSRR i KC WKP(b) o powszechnej niżce cen na artykuły spożywcze i towary przemysłowe. Na ulicach miast radzieckich panuje wielkie ożywienie. W trolleybusach, w pociągach metro pasażerowie nawiązują rozmowy, dzieląc się swoimi planami poczynienia nowych zwiększonych zakupów dla gospodarstwa domowego. Wszyscy czują się jak jedna wielka rodzina, która otrzymała wysoką wygraną 110 miliardów rubli i zastanawia się obecnie nad sposobami najbardziej racjonalnego zużytkowania tych funduszy.

Ostatnia niżka cen jest żywo komentowana przez wyborców radzieckich zapelniająca wieczorami lokale wyborcze i ośrodki agitacyjne. Głęboką radość i wdzięczność dla Partii Komunistycznej i Rządu, uczucie zasłużonej dumy z uzyskania w ofiarnej pracy osiągnięć, przepelnia dziś cały naród radziecki.

Górnicy kopalni „Lidiewka” w Zagłębiu Donieckim — Łagin, przemawiając na wiecu załogi kopalni oświadczył:

„My górnicy radzieccy mamy wysokie zarobki. Już dotąd kupowaliśmy wszystko, co tylko było nam potrzebne. Każdy z nas posiada rower, odbiornik radiowy, a wielu z pośród nas ma własne motocykle. Czterech górników naszej brygady nabyło ostatnio małodrożowe samochody. Masowa niżka cen otwiera przed nami i moją rodziną perspektywę jeszcze większego dostatku. W tym roku postanowiłem nabyć samochód „Pobieda”.

Ludzie radzieccy zdają sobie sprawę z nierozzerwalnej więzi, istniejącej w państwie socjalistycznym między interesami osobistymi i ogólnopaństwowymi. Mówiąc o ostatniej niżce cen majster zakładów Budownictwa Maszynowego w Onedze, — Kretow oświadczył: „Wszyscy spodziewaliśmy się niżki cen w tym roku, albowiem stała troska o szczęście ludu jest podstawowym prawem w naszym kraju”.

Również na zebraniach ludności

Rząd fiński nie wypełnia zobowiązań traktatu pokojowego

Nota ZSRR do Finlandii

MOSKWA. Agencja TASS ogłosiła następujący komunikat oficjalny: 21 stycznia br. poseł Finlandii P. Sundstroem przekazał wiceministrowi Spraw Zagranicznych ZSRR Gromyce odpowiedź Rządu Fińskiego na oświadczenie Rządu ZSRR z 31 grudnia 1949 r. dotyczące znajdujących się w Finlandii posiadających obywatelstwo radzieckie — zbrodniarzy wojennych.

Rząd fiński w rzeczywistości uchylił się od odpowiedzi na postawione przez Rząd Radziecki pytanie dlaczego Rząd Fiński nie przekazał do chwili obecnej powyższych przestępców wojennych do dyspozycji władz radzieckich.

Rząd Fiński oświadczył przy tym, że nic mu rzekomo nie wiadomo o przebywaniu w Finlandii posiadających obywatelstwo radzieckie zbrodniarzy wojennych z wyjątkiem 4 osób, zatrzymanych przez władze fińskie.

28 lutego br. wiceminister Spraw Zagranicznych ZSRR Gromyko — przyjął posta fińskiego P. Sundstroema i przekazał mu odpowiedź Rządu Radzieckiego na oświadczenie Rządu Fińskiego z 21 stycznia br.

Odpowiedź Rządu Radzieckiego wskazuje, że twierdzenie Rządu Fińskiego, jakoby nic mu nie było wiadomo o przebywaniu na terenie Finlandii ponad 300 zbrodniarzy wo-

jennych, posiadających obywatelstwo radzieckie — pozbawione jest wszelkich podstaw.

Wystarczy tu przypomnieć, że w komunikacie sztabu głównego armii fińskiej z 5 lutego 1947 r., oraz w wykazie, wysłanym 30 czerwca 1947 roku do wszystkich fińskich władz policyjnych, wyszczególniono ponad 350 zbrodniarzy wojennych — obywateli radzieckich — znajdujących się w Finlandii, którzy w czasie wojny służyli w wydziałach wywiadowczych oraz informacyjnym dowództwa naczelnego oraz w 3 i 6 batalionach ochotniczych i innych jednostkach armii fińskiej, czyli popełnili zbrodnie zdrady w stosunku do Związku Radzieckiego.

Radziecka Komisja Kontroli niejednokrotnie domagała się wydania wszystkich wyżej wspomnianych osób, a Rząd Fiński miał wszelkie możliwości zatrzymania wskazanych zbrodniarzy wojennych i niedopuszczenia do ich ucieczki z Finlandii, jednak począwszy od 15 września 1947 r. rząd ten przekazał władzom radzieckim zaledwie 24 osoby.

Fakty te w zupełności uzasadniają twierdzenie, że wszystkie osoby oskarżone przez Rząd Radziecki, jako zbrodniarze wojenni — są znane Rządowi Fińskiemu i ukrywane przez władze fińskie, które nie wydają ich w ręce władz radzieckich.

O ile chodzi o listę 56 zbrodniarzy wojennych, to z odpowiedzi Rządu Fińskiego wynika, iż zatrzymał on jedynie 4 osoby, i przekazał je jako w ręce władz radzieckich. Jeżeli chodzi o pozostałych, to Rząd Fiński zawiadomił Rząd Radziecki 24 spośród nich zbiegło z Finlandii, o innych zaś Rząd Fiński nie ma rzekomo żadnych wiadomości.

Sprawdzenie tych informacji w stosunku do 24 osób, które zbiegły rzekomo z Finlandii wykazało, że udzielono w swoim czasie przez władze fińskie Radzieckiej Komisji Kontroli informacje o ucieczce niektórych osób, spośród tych 24 zbrodniarzy oparte były na niesprawdzonych danych, skoro później fińskie władze policyjne zniewolone były ogłaszać listy gończe za tymi osobami, jako za znajdującymi się w Finlandii. Tak stała sprawa np. w stosunku do Petriljalina, Kokkonena, Nifantiewa, Remszu i Fofanowa.

Co do 4 zbrodniarzy wojennych, przekazanych jakoby władzom radzieckim to sprawdzenie tych danych nie potwierdziło faktu przekazania dwóch spośród nich władzom radzieckim.

(Ciąg dalszy na stronie 2)

W odpowiedzi na apel tow. Markiewki

Współ z klasą robotniczą całego kraju, na apel tow. Markiewki odpowiedzeli robotnicy i pracownicy OZER, podejmując długofalowe współzawodnictwo.

Po naradzie wytwórczej pracownicy warsztatu licznikowego zobowiązali się wykonać plan roku bieżącego w 10 miesiącach, co przyniesie 16,6 proc. oszczędności ogólnych kosztów warsztatu.

Załoga warsztatu mechanicznego, podejmując współzawodnictwo długofalowe na okres do 31 grudnia b. r. zobowiązała się wzmóc wydajność pracy o 15 proc., zaś koszty produkcji zmniejszyć o 5 proc.

Kierownicy sekcji transportowej OZER, jako punkty długofalowego współzawodnictwa podjęli zabezpieczenie nieprzerwanej gotowości wozów do pracy, zwiększyć o 10 proc. okresy międzynaprawcze przebiegu pojazdów, wprowadzić stałą, pięcioprocentową oszczędność materiałów pędnych, przedłużyć pracę ogumienia o 5 proc.

Komunistyczna Partia Czechosłowacji wykona z honorem wszystkie stojące przed nią zadania

Przemówienie przewodniczącego KC KPČZ tow. Klementa Gottwalda na lutymym Plenum Partii

Tow. KLEMENT GOTTWALD, przewodniczący KC KPČZ

PRAGA. Jak już donosiliśmy, w dniach 24—26 lutego br. odbyło się Plenum KC Komunistycznej Partii Czechosłowacji.

Obszerne przemówienie, poświęcone analizie sytuacji międzynarodowej i wyników pracy KP Czechosłowacji od lutego 1948 r. aż do chwili obecnej oraz kolejnym zadaniom Partii — wygłosił przewodniczący Partii — tow. Klement Gottwald.

Tow. Gottwald omówił osiągnięcia Partii Komunistycznej i Czecho-

słowackiej Republiki Ludowej w okresie od historycznych wydarzeń w lutym 1948 r., stwierdzając, że imperialiści zachodni, którzy nienawidzili Republiki Czechosłowackiej od zarania wyzwolenia Czechosłowacji — od maja 1945 r. — wzmogli jeszcze swą działalność antyczechosłowacką po lutym 1948 r., który przyniósł rozgromienie rodzimej reakcji w Czechosłowacji.

Gottwald wskazał, że imperialiści zachodni nie ograniczają się do rzucania oszczerstw przeciwko Czecho-

słowackiej Republice Ludowej, lecz prowadzą również walkę przez stosowanie dyskryminacji ekonomicznej i handlowej, a co najważniejsze — przez wysyłanie do Czechosłowacji szpiegów, dywersantów, terrorystów oraz morderców.

Czechosłowacja nie stanowi w tym względzie wyjątku. Taka sama jest polityka reakcji imperialistycznej w stosunku do ZSRR i wszystkich krajów demokracji ludowej, takimi samymi oszczerstwami obrzuca również reakcja wszystkie siły postępu w samych krajach kapitalistycznych.

Wszelkie knowania antyradzieckie skazane są na niepowodzenia

Są to przejawy walki, która toczy się na całym świecie między siłami reakcji i siłami postępu, między siłami wojny a siłami pokoju.

Gottwald omówił następnie dzieje knowań antyradzieckich od chwili powstania Państwa Radzieckiego i przypomniał, jak imperialiści zachodni szczerli Hitlera i Mussoliniego przeciwko Związkowi Radzieckiemu, jak zdradzili w 1938 r. naród czechosłowacki, aby poudzieli Hitlera do agresji antyradzieckiej. W latach drugiej wojny światowej strategii churchillowscy odwrękali otwarcie drugiego frontu, licząc na to, że po drugiej wojnie światowej spotkają się za okrągłym stołem z osłabionym i wykrwawionym Związkiem Radzieckim, że wywołone przez ZSRR kraje wróca do obozu imperializmu.

Nadzieje te zawiodły. Przeciwnie — do rodziny krajów demokracji ludowej dołączył się ostatnio taki olbrzym, jakim są Chiny ludowo-demokratyczne.

Po omówieniu ruchu narodowo-wyzwoleńczego narodów kolonialnych i półkolonialnych tow. Gottwald podkreślił, że za ogromny sukces światowego obozu pokoju uważać należy powstanie Niemieckiej Republiki Demokratycznej. Czesi i Słowacy dobrze sobie uświadamiają, co znaczy sąsiedztwo z Niemcami i dlatego tak wysoko cenią ogromną zasługę tych, dzięki którym powstała Niemiecka Republika Demokratyczna.

Ogromnym sukcesem ruchu pokoju — powiedział tow. Gottwald — jest zdemontowanie imperialistycznej

(Ciąg dalszy na stronie 2)

Boją się słów o pokoju...

Bezprzykładne potraktowanie delegacji Świątowego Komitetu Światowego Kongresu Obrónców Pokoju przez władze holenderskie jest typowym przykładem tchórzostwa, złej woli i przede wszystkim nieczystego sumienia. Reakcyjna większość parlamentu holenderskiego, złożona z chadecji i socjalzdrójców, boi się publicznej dyskusji o środkach zapewnienia trwałego pokoju w świecie. Boi się, ponieważ pozostaje na usługach imperializmu dolarowego i podlegać może nowej wojnie; boi się, ponieważ sama ma na sumieniu brudną wojnę przeciwko ludom Indonezji.

Reakcji holenderskiej wydaje się że postąpiła sprytniej od reakcji belgijskiej. Podczas gdy parlament belgijski odmówił przyjęcia delegacji pokoju, w Hadze upoważniono... policję do zajęcia stanowiska w sprawie pokoju.

Polcja holenderska wybrała właściwą sobie drogę: aresztowała członków delegacji pokoju i poddała ich niesłychanie brutalnemu przesłuchaniu.

Prawdziwe stanowisko ludu holenderskiego usłyszał świat na wiecu w Amsterdamie. Wielotysięczne rzesze pracujące dały wyraz oburzeniu z powodu postępowania władz holenderskich. Wiele zakończyło się entuzjastycznym przyjęciem rezolucji, w pełni solidaryzującej się z wnioskami, składanymi przez delegację pokoju parlamentom wszystkich państw.

Bo reakcja boi się nawet słów o pokoju, a masy pracujące na całym świecie pragną trwałego pokoju i pokój wywalczą. K. G.

523 spółdzielnie produkcyjne zarejestrowano do 1 marca br.

Coraz więcej chłopów zrzesza się w gospodarstwach zespołowych

WARSZAWA. Ostatnie 2 miesiące były okresem nienotowanego dotąd wzrostu liczby spółdzielni produkcyjnych we wszystkich województwach kraju. W styczniu Centrala Rolnicza Spółdzielni zarejestrowała 104, a w lutym — 176 nowych spółdzielni. W ten sposób liczba zarejestrowanych gospodarstw zespołowych w czasie od 1 stycznia do 1 marca br. wzrosła z 243 do 523, czyli więcej, niż dwukrotnie.

Z największym rozmachem rozwija się ruch spółdzielczości produkcyjnej w województwie poznańskim, gdzie istnieje obecnie 75 zarejestrowanych gospodarstw zespołowych, w woj. wrocławskim, w którym zarejestrowano 60 spółdzielni oraz w województwach: śląskim i szczecińskim, posiadających po 58 zarejestrowanych spółdzielni. Są to województwa, w których spółdzielnie produkcyjne zaczęły powstawać najwcześniej, tzn. już wiosną ubiegłego roku. Osiągnięcia gospodarze tych pierwszych gospodarstw zespołowych — znacznie większe niż w gospodarstwach indywidualnych zbiorów z hektara i lepsze wyniki hodowli — przekonały chłopów okolicznych wsi o wyższości gospodarki zespołowej nad indywidualną.

W rezultacie, w wielu wsiach bliższych i dalszych, chłopci postanowili zrzeszyć się w spółdzielnie produkcyjne. W okresie jesieni i zimy spółdzielni przybywało i przybywa w dalszym ciągu.

Gromady, które wcześniej rozpoczęły prace organizacyjne, zostały już zarejestrowane jako spółdzielnie, ale duża liczba spółdzielni, zawiązanych w ostatnich tygodniach, dopiero załatwia formalności rejestracyjne. W woj. wrocławskim np. zarejestrowało się do 1 marca 60, z ogólnej liczby 100, zorganizowanych tam spółdzielni.

W woj. warszawskim przybyło w ciągu ostatniego miesiąca 20 spółdzielni, w woj. rzeszowskim — 22, w woj. gdańskim — 13 oraz w województwach: lubelskim i olsztyńskim — po 11 nowozarejestrowanych gospodarstw zespołowych.

Poniżej podajemy część miejscowości, w których powstały spółdzielnie zarejestrowane w ciągu ostatnich 8 dni lutego.

W woj. poznańskim w czasie od 20 do 28 lutego przybyło 7 nowych spółdzielni produkcyjnych. W rolnicze zespoły spółdzielcze zorganizowali się chłopcy w Piaskach — pow. Rawicz, w Napachaniach, pow. Mogilno, w Mostkach, pow. Świebodzin i w Jankowicach, pow. Poznań. Dwie rolnicze spółdzielnie wytwórcze zorganizowali chłopcy wsi Bytnie w pow. Szamotuły i wsi Kotliny w pow. Jarocin.

W woj. wrocławskim zarejestrowano w tym czasie 7 rolniczych zespołów spółdzielczych, 8 rolniczych spółdzielni wytwórczych i 1 zespół uprawy ziemi. Według statutu RZS zorganizowali się chłopcy gromad Wierzbica, Zachowice i Wisznia Mała w pow. wrocławskim, Wilkowo i Mieniec w pow. Trzebnica, Solniki Wielkie w pow. Oleśnica i Kuczyniew w pow. Gubin.

Rolnicze spółdzielnie wytwórcze powstały we wsiach: Pielgrzymów i Rynowice w pow. Gubin, Janowice, Taczalin, Gądków, Biskupiec i Raczkowice w pow. Legnica oraz w gromadzie Rusko w pow. Świdnica.

W woj. śląskim spośród 10 nowych spółdzielni powstało 9 rolniczych zespołów spółdzielczych. Zorganizowali się chłopcy wsi Kolnice, Czarnolas, Wierzbniki, Wojsławiec i Przylesie Duże w pow. grodzki, wsi Duzcowo i Ligota. Rolniczą Spółdzielnię Wytwórczą stworzyli chłopcy wsi Skazypce w pow. prudnickim.

Przemówienie przewodniczącego KC KPCz tow. Klementa Gottwalda na lutym Pienum Partii

(Ciąg dalszy ze strony 1)

agencji titowskiej. Może się wydawać absurdem, że mówimy o sukcesie, skoro widzimy, że klice Tito u dało się narazie oderwać Jugosławie od obozu pokoju. Oczywiście, nie ma w tym nic radosnego, wielkim jednak sukcesem jest zdemaskowanie i ukazanie prawdziwego oblicza kłiki Tito. Wróg nieznany, zamaskowany, jest o wiele niebezpieczniejszy, aniżeli wróg jawny.

Tow. Gottwald stwierdził po omówieniu procesów Rajka i Kostowa, że rząd czeski posiada dowody, że również w stosunku do Czechosłowacji titowcy przedsięwzięli analogiczne usiłowania, jak w stosunku do Węgier i Bułgarii.

Przyczyną zdrady kłiki Tito

Omawiając przyczynę zdrady kłiki Tito Gottwald stwierdził, że całe niemal otoczenie Tito, i cały szereg kierowniczych osobistości rządu jugosłowiańskiego należał w swoim czasie do płatnych agentów policyjnych, o czym wiedzieli imperialiści angielscy i amerykańscy. Gdy ludzie ci doszli do władzy, anglo-amerykańscy imperialiści wykorzystali tę okoliczność, oświadczając im, że muszą służyć imperialistom bo inaczej zostaną zdemaskowani, jako starzy agenci policji b. króla Jugosławii — Aleksandra, jako agenci gestapo lub ustaszowców.

Drugą przyczyną, która ściśle łączy się z pierwszą — był brak krytyki i samokrytyki oraz demokracji wewnętrznej w Komunistycznej Partii Jugosławii. Przez długi czas, gdy titowcy byli już u władzy — Komunistyczna Partia Jugosławii przebywała właściwie nadal w stanie nielegalnym, nie przeprowadzono krytyki i samokrytyki, nie przeprowadzono dyskusji, przywódcy nie składali sprawozdań. Była to partia typu militarystyczno-policyjnego. Gdyby w partii tej istniała krytyka, samokrytyka i demokracja wewnętrzna — zdradzieckie elementy byłyby wówczas zdemaskowane. Byłyby sygnały, wskazujące na istnienie obcych elementów, ale w Komunistycznej Partii Jugosławii nie znalazł się nikt, który by je zdemaskował. Każdy, kto z łaski Tito lub z łaski imperialistów anglo-amerykańskich zajmował wysoce stanowisko — stawał się osobą nietykalną, a kierownictwo KP Jugosławii stanowiło swoiste towarzystwo wzajemnej porzeczności złączonych w jedną wspólność zbrodni.

Członkowie partii i organizacje partyjne pozbawione były głosu i w ten sposób stało się możliwe to, że szpicle, agenci imperializmu i zbrodniarze bez przeszkód rządzą Jugosławią i wprowadzili ją do obozu imperializmu. Przykład Jugosławii dowodzi, że sprawa krytyki i samokrytyki nie

jest tylko sprawą formalną, że jej brak ma tak zgubne skutki, że wreszcie partia i państwo mogą wpaść w ręce wyraźnych zdradźców i wrógów.

Po podkreśleniu, że mimo szalejącego w Jugosławii terroru zachodzi tam obecnie proces dyferencjacji, tworzenia się prawdziwie bolszewickich kadr partyjnych, co wcześniej już później doprowadzi do krachu kłiki Tito — tow. Gottwald powiedział: „W krajach demokracji ludowej agentura kłiki titowskiej była już w znacznej mierze zdemaskowana lub przynajmniej ujawnione zostało jej prawdziwe oblicze i dzięki temu ułatwienie zostało jej dalsze zdemaskowanie“. Teraz już wiemy, z kim mamy do czynienia w Belgradzie. Runął plan, stosownie do którego titowcy mieli przeciągnąć szereg krajów demokracji ludowej na stronę imperializmu. Jest to ogromny sukces ruchu pokoju.

Po omówieniu wzrostu ruchu pokoju we Francji, Włoszech i innych krajach zachodnich — tow. Gottwald powiedział:

„Naród czechosłowacki może spokojnie kontynuować budownictwo socjalizmu w swym kraju. Wojna, rozpalona przez jakikolwiek kraj kapitalistyczny przeciwko ZSRR i krajom demokracji ludowej byłaby dla agresora takim ryzykiem, który równałby się z matematyczną dokładnością samobójstwu. I o tyle, o ile klasy nie zapomnią samobójstw — możemy być również przekonani co do tego, że zachowamy pokój. W walce o pokój pomagamy przede wszystkim w ten sposób, że budujemy w naszym kraju socjalizm i demaskujemy w naszym kraju tych wszystkich, którzy pomagają podlegaczom wojennym.

Pomyślna realizacja wytyczonych zadań

Przechodząc do drugiej części swego referatu, tow. Gottwald wskazał, że IX zjazd Partii nakreślił generalną linię Partii w dziedzinie budownictwa socjalizmu w Czechosłowacji, i że zadania te zostają skonkretyzowane w znanych 10 punktach. Pier-

Spółdzielnie produkcyjne będą tworzone planowo

Następnie tow. Gottwald oświadczył, że spółdzielnie rolnicze nie będą tworzone w pośpiechu, że Partia dążyć będzie do takiego kierownictwa już założonymi spółdzielni, aby były one naprawdę wzorowe.

Tow. Gottwald podkreślił, że osiągnięto już poważne usprawnienie pracy aparatu państwowego, jakkolwiek istnieją w tej dziedzinie jeszcze pewne niedociągnięcia. Front Narodowy, który stanowi polityczny wyraz bloku ludzi pracy miast i wsi — będzie i nadal wykonywał swe funkcje.

Tow. Gottwald podkreślił, że budownictwu socjalizmu towarzyszy za-

List generała Czujkowa do premiera Grotewohla

BERLIN. Przewodniczący Radzieckiej Komisji Kontroli w Niemczech — generał Czujkow wysłował do premiera rządu Niemieckiej Republiki Demokratycznej Grotewohla list w którym zawiadamia go o przekazaniu przez Radziecką Komisję Kontroli władzom niemieckim uprawnień w zakresie rejestracji partii politycznych i organizacji społecznych oraz w zakresie licencjonowania wydawnictw.

List ten brzmi:

Do Pana Premiera Rady Ministrów Niemieckiej Republiki Demokratycznej.

Mam zaszczyt zakomunikować Panu, że Radziecka Komisja Kontroli powzięła następujące uchwały:

- 1) Przekazać Ministrowi Spraw Wewnętrznych Niemieckiej Republiki Demokratycznej wykonywanie funkcji, wynikających z rozkazu nr 2 szefa Radzieckiej Administracji Wojskowej w Niemczech z 10 czerwca 1945 r., oraz z instrukcji do tego rozkazu, których kopie przesyłam Panu. Sprawa dotyczy rejestracji partii politycznych i organizacji społecznych, ich działalności itd.

- 2) Przekazać Urzędowi Informacji Niemieckiej Republiki Demokratycznej funkcje, wynikające z rozkazu nr 95 szefa Radzieckiej Administracji Wojskowej w Niemczech z dnia 17 kwietnia 1947 r., oraz z instrukcji do tego rozkazu, włączając w te funkcje licencjonowanie wydawnictw, przydzielanie papieru itd.

Kobiety miast i wsi woj. rzeszowskiego podejmują masowo zobowiązania dla uczczenia dnia 8 marca

Wzmaga się fala zobowiązań podejmowanych przez kobiety miast i wsi woj. rzeszowskiego dla uczczenia 8 marca.

Pracownice Centralnej Poradni Przeciwdrożdżyczej w Rzeszowie w ramach czynu na Międzynarodowy Dzień Kobiet zobowiązały się podnieść o 100 proc. ilość przeprowadzonych wywiadów w ciągu całego roku bieżącego.

Robotnice Państwowej Fabryki Porcelany w Boguchwale podjęły indywidualne zobowiązania. Maria Józefczyk, robotnica na odlewni wyrabiająca 149 proc. normy, postanowiła zwiększyć swoją wydajność o 11 proc. Przewodnica pracy Rozalia Nalepa podjęła się podnieść o 10 proc. normy wydajności swojej pracy. Kazimiera Sikora postanowiła zwiększyć dziennie ilość wyrabianych przez nią izolatorów o 70 sztuk, Zofia Lip natomiast zwiększyć ilość wyrabianych izolatorów o 50 sztuk dziennie. Stefania Baran i Katarzyna na Przepiórka zobowiązały się robić dziennie 85 sztuk na tokarni, t. j. zwiększyć o 15 sztuk dziennie produkcję izolatorów. Racjonalizatorka Czesława Pastierska i jej siostra zobowiązały się w ramach czynu na

dzień 8 marca założyć klub racjonalizatorów, przy Państwowej Fabryce Porcelany w Boguchwale.

Kobiety zatrudnione w Spółdzielni Pracy „Wyrwalność“ w Sanoku zobowiązały się zwiększyć dzienną normę produkcyjną o 15 proc.

Członkinie Ligi Kobiet przy PSS w Sanoku podjęły się zmniejszyć dopuszczalne manco z 0,3 do 0,2 proc.

Członkinie Powiatowego Zarządu Ligi Kobiet w Nisku postanowiły po większej szeregowej organizacji o 200 nowych członkini, zorganizować 2 kursy „dobrych matek“, oraz przepracować nadliczbowo 100 godzin.

Pracowniczki Gminnej Spółdzielni Samopomoc Chlopskiej w Nisku zobowiązały się począwszy od dnia 21 lutego do 7 marca przedłużyć pracę biurową o 1 godzinę.

Członkinie koła Gospodyń Wiejskich z pow. Nisko na dzień 8 marca powzięły długofalowe zobowiązania. Postanowiły one zorganizować 12 zespołów hodowców drobiu, 2 zespoły producentów dostarczających jaja do wylęgarni, 2 wycieczki do wzorowej hodowli drobiu i trzody chlewnej, 4 kursy kroju i szycia oraz założyć 2 zespoły artystyczne i 2 czytelnie.

Nota ZSRR do Finlandii

(Ciąg dalszy ze str. 1)

Wśród pozostałych zbrodniarzy wojennych o których Rząd Fiński twierdzi że nie ma rzekomo o nich żadnej wiadomości — znajduje się 18 agentów wywiadu 2 byłych policjantów na okupowanym terytorium radzieckim oraz 2 współpracowników wydz. informacyjnego dowództwa naczelnego armii fińskiej.

W wykazie obywateli radzieckich, przebywających w Finlandii przesłanym do Radzieckiej Komisji Kontroli 21 października ub.r., wskazane były dokładne adresy całego szeregu tych zbrodniarzy (Arinen, Lewkow, Simonow i inni) i wobec powyższego twierdzenie Rządu Fińskiego, jakoby nie wiedział o miejscu zamieszkania wyżej wspomnianych zbrodniarzy wojennych — pozbawione jest wszelkich podstaw.

Rząd Fiński usiłował podważyć oświadczenie Rządu Radzieckiego o wydaniu przez władze fińskie fałszywych dokumentów niektórym zbrodniarzom, lecz we własnej odpowiedzi sam zmuszony był przyznać, że „było kilka takich wypadków przed

podpisaniem porozumienia o zawieszeniu broni i natychmiast po tym fakcie“.

W wykazie zbrodniarzy wojennych, rozesłanym do fińskich organów policyjnych 30 czerwca 1947 r. wskazano, że wielu przestępców „znajdując się w służbie sił obronnych Finlandii lub ukrywając się po zawarciu zawieszenia broni, zmieniło swe nazwiska“, przy czym „wiele fałszywych dowodów tożsamości wykryto przy porównaniu z wykazem, zawierającym zestawienie według dat urodzenia“.

Wszystkie te fakty — stwierdza odpowiedź Rządu Radzieckiego — świadczą o tym, że Rząd Fiński wbrew swym zapewnieniom, że dąży do wykonywania wynikających z traktatu pokojowego zobowiązań — uchyla się od wykonywania swych zobowiązań, narusza traktat pokojowy oraz układ o przyjaźni, współpracy i wzajemnej pomocy. Rząd Radziecki oświadcza, że z uwagi na wyżej wyszczególnione okoliczności, odpowiedź Rządu Fińskiego nie jest zadawalająca.

Akcja siewna w Rzeszowskim

Zwiększenie uprawy roślin przemysłowych

Tegoroczna akcja siewów wiosennych będzie przebiegać pod znakiem rozszerzenia uprawy roślin przemysłowych, których powierzchnia uprawowa poważnie wzrosła, w stosunku do roku ubiegłego. Zwiększenie produkcji upraw przemysłowych przyniesie z jednej strony pełne zaopatrzenie naszego przemysłu w surowce, z drugiej zaś — podniesienie rentowności produkcji rolnej.

UPRAWA LNU WZROŚNIE O 100 PROC.

Jakie zadanie stanęło przed rolnictwem woj. rzeszowskiego, które posiada wybitnie rolniczy charakter?

Jednym z czołowych zadań rolnictwa naszego województwa w tegorocznej akcji siewów wiosennych jest walka o zwiększenie upraw roślin przemysłowych, m. in. uprawy lnu i buraka cukrowego. Szczególny nacisk kładzie się na zwiększenie powierzchni uprawy lnu, której obszar wzrosło w stosunku do roku ubiegłego o 100 procent. Zwiększy się również areal uprawy buraka cukrowego, konopi i ziemiaków gorzelnianych. Poszerzenie uprawy tych roślin przyniesie gospodarstwu chłopskiemu poważny wzrost dochodów i wprowadzi je na drogę racjonalnej uprawy.

Nowością dla wlewu rolników woj. rzeszowskiego będzie wprowadzona

uprawa tytoniu, która w roku bieżącym obejmie obszar 120 ha. W związku z tym wyłoniła się konieczność przeprowadzenia w gromadach szeregu pogadanek, których celem jest zapoznanie rolników ze sposobem uprawy tytoniu.

ROLNIK ZAPOZNAJE SIĘ Z PLANEM SIEWNYM

W realizacji o wykonanie tego planu administracja rolno-współpracy z partiami politycznymi i ze Zw. Samopom. Chłopskiej. Aby należyście przeprowadzić kampanię siewną, postanowiono zmobilizować do niej wszystkie gospodarstwa chłopskie, przez zapoznanie ich z planem siewów wiosennych. W tym celu organizuje się odprawy i gromadzkie narady produkcyjne, których tematem obrad jest omówienie planu akcji siewnej. Konferencja taka odbyła się już w Rzeszowie dla agromosów powiatowych i instruktorów gminnych, w której udział wzięli przedstawiciele Partii, organizacji społecznych i CRS u. Dnia 28 lutego przeprowadzono odprawy powiatowe. Obecnie odbywają się zebrania w gminach i gromadach, gdzie już sami chłopcy analizują możliwości uprawy i rozpracowują plan zasiewów na poszczególne gospodarstwa chłopskie. Podobne konferencje zorganizowała CSR „Samopo-

moc Chłopska” dla wszystkich gminnych spółdzielni.

POMOC PAŃSTWOWA

Państwo Ludowe udziela rolnictwu wszechstronnej pomocy. Tylko dzięki właśnie tej pomocy i polityce, jaką prowadzi Partia na wsi, chłop mało- i średniorolny stał się obecnie poważnym producentem, przyczyniając się do pomnożenia bogactw naszej gospodarki narodowej. Na akcję siewną chłopci małopolski dostają m. in. ziarno siewne, nawozy sztuczne i pieniądze na pokrycie kosztów robocizny. Pomoc ta udzielana jest w formie kredytów i zaliczek pieniężnych.

UDZIAŁ TERENOWYCH OGNIW ZSCH

Sprzyjającym warunkiem należytego przeprowadzenia akcji siewów wiosennych jest udział gromadzkich ogniw Samopomocy Chłopskiej. Samopomoc Chłopska, która jest szkołą życia społecznego na wsi, ma do spełnienia szczególnie ważne zadanie w akcji siewnej. W tym celu Zarządy Samop. Chłopskiej przeprowadzają 5-dniowe kursy dla kierowników grup plantatorów. Na kursach kierownicy tych grup zapoznają się dokładnie z wytycznymi pracy w akcji siewnej.

GRUPY PLANTATORÓW SPEŁNIA SWOJE ZADANIE

Wykonanie planu siewów wiosennych zależy również od tego, jak będą pracować grupy plantatorów i hodowców oraz kierownicy grup, których zadaniem jest zawieranie umów plantacyjnych i kontraktowania roślin. Kierownicy tych grup będą omawiać z zainteresowanymi rolnikami wszystkie sprawy, dotyczące produkcji roślinnej. Kierownicy grup roślin przemysłowych postarają się o nasiona, kredyty oraz przeprowadzać będą kontrolę wykonania umów tak u plantatorów jak i u odbiorców. Zatem należy się spodziewać, że grupy plantacyjne, jak i kierownicy grup świadomych obowiązków postarają się z nich należyście wywiązać i w terminie zakończyć kontraktację roślin przemysłowych.

Zmobilizujemy wszystkie ogniwa do wiosennej akcji siewnej

(Ciąg dalszy ze strony 3)

czy o tej sprawie przemilczeli. Należy rozróżnić i zaaktywizować pracowników PGR-ów długofalową akcją współzawodniczą — stwierdziła przewodnicząca z WSK. Należy zwiększyć udział kobiet w życiu politycznym i gospodarczym na wsi, by obudzić ze „śpiączki” kobietę wiejską. Mówczynie stwierdziła, że wyrazem słabej aktywności kobiet w powiecie mieleckim jest fakt, że na powiatowej naradzie reprezentowany jest mały procent kobiet.

Wskazała również na konieczność większego doceniania hodowli nasion oleistych, które dają korzyści zarówno rolnikom, jak i przemysłowi polskiemu.

Przedstawiciel spółdzielni produkcyjnej w Czerminie tow. Pietruszka stwierdził, że organizacja partyjna omawiała już problem przygotowania do wiosennej akcji siewnej. Zaapelowal on o przysłanie im więcej ma-

szyn rolniczych w przededniu wiosennych siewów.

Dyskusję podsumował tow. Rarus, który podkreślił, że przedstawiciele poszczególnych gromad nie naświetlili dostatecznie jasno w jaki sposób organizacja partyjna w gromadach radzi nad planami siewnymi; nad zagadnieniami ośrodków maszynowych, grup producentów, selekcyjnego zboża, nawozów sztucznych, kredytów itp.

Tegoroczny plan wiosennej akcji siewnej winien być dla wiejskich organizacji partyjnych programem partyjnym o realizację którego należy walczyć — zakończył mówca.

Narada powiatowego aktywu wiejskiego w Mielcu postanowiła plan akcji siewnej przeprowadzić jako jowe zadanie dla Podstawowych Organizacji Partyjnych i zmobilizować do urzeczywistnienia tych zadań wszystkie organizacje masowe na odcinku wiejskim. (da)

Realizacja akcji siewnej — to ostra walka klasowa

(Ciąg dalszy ze str. 3)

Wobec prowadzonych przygotowań do wiosennej akcji siewnej, a zwłaszcza w przygotowaniach na spółdzielniach produkcyjnych, wróg klasowy zastrzy walkę, i będzie się starał wszelkimi siłami przeszkodzić w pracy, by udaremnić wielkie plany spółdzielców.

Mówiła o tym tow. Zarembina, wójt gminy Laszki, która wskazała, że księża i bogacze wiejscy nawet przez członków spółdzielni starają się rozsadzić od wewnątrz spółdzielnię, przez wysłanie z palca plotki.

Tow. Jamrugowicz zwrócił uwagę, że często kulacy starają się o wypozyczenie maszyn z Ośrodka przez biedaków, by nimi obróbić swoje pola.

Często zdarza się, jak mówił tow. Słota, że nawozy sztuczne i zboże selekcyjne kulacy odkupują od biedaków, a później wykpiwają Komitety Członkowskie i organizacje partyjne.

Tow. Rogala wskazał, że wróg klasowy próbuje odciągnąć członków od pracy spółdzielni, ale ich organizacja partyjna walkę tę wygra i realizacja planu siewnego zostanie wykonana.

Z POMOCY SASIEDZKIEJ BĘDA KORZYSTAĆ TYLKO MAŁO- I ŚREDNIOROLNI

Tow. Sygarowski z Chłopców omówił jak na terenie tamtejszej gminy przebiegała pomoc sąsiedzka. Dotychczas, wbrew dekretowi o pomocy sąsiedzkiej, korzystali z niej bogacze wiejscy, bowiem za jedną dniówkę konną kazali sobie odrabiać po-

kilkanaście dni w czasie żniw i wykopków.

W wielu gromadach powiatu jarosławskiego, jak stwierdzają tow. Mrozowicz, Rogala i Zarembina, sołtysi, a nawet organizacje partyjne, nie dopilnowały przebiegu i działalności pomocy sąsiedzkiej dla mało- i średniorolnego chłopca, lecz w obecnym okresie w trosce o wykonanie planu wiosennej akcji siewnej, należy dopilnować, by każdy za przęg i maszyna rolnicza były do maksimum wykorzystane i w pierwszym rzędzie obsłużyły mało- i średniorolnego chłopca.

ROLA ORGANIZACJI PARTYJNEJ WOBEC WIELKIEJ AKCJI

Prawie wszyscy dyskutanci zgodnie stwierdzili, że wiejskie organizacje partyjne muszą przodować w przygotowaniach i wykonaniu wiosennej akcji siewnej.

— Rola organizacji partyjnej — mówił tow. Kruk z Laszek, nie kończy się na założeniu spółdzielni. Spółdzielnie trzeba zagospodarować i przygotować do planowej i wielkiej gospodarki socjalistycznej.

Niektóre organizacje partyjne na spółdzielniach produkcyjnych, jak stwierdza tow. Zurek i tow. Zarembina, przystąpiły już do opracowania planów na spółdzielniach i żywo interesują się zagadnieniami związanymi z tą akcją. Do takich organizacji należą organizacje partyjne w Wysocku i Miększu Starym. Słabo natomiast pracuje organizacja partyjna w Nienowicach.

Podsumowania dyskusji dokonał i sek. KW tow. Ptaszński. Jac.

Nasi korespondenci piszą:

Jarosław

W Laszkach budują socjalizm

Już w okresie okupacji mieszkańcy Laszek przekonali się, że ustroj socjalistyczny jest jedyną prawdą i życie w takim ustroju naszym chłopom się podobało, bo wiedzieli, że wtedy z miejsca nastąpi poprawa bytu. I rzeczywiście. Zaraz po wojnie ziemia obszarowa została rozdana między biedaków, w naszych wsiach powstały Domy Kultury, szkoły, szpitale, magazyny, tor kolejowy, spółdzielcze domy, znikło bezrobocie, jedni poszli na traktorzystów, inni na elektromonterów, młodzież wy-

jechała na wyższe uczelnie. Rok 1945 był rokiem budownictwa. Dziś gmina Laszki buduje socjalizm, realizując plan 6-letni. W kilku gromadach chłopcy założyli spółdzielnie produkcyjne, a to we wsiach: Laszki, Bobrówka, Makowisko, Zapałów, Stary Miększ, Tuchla, Miększ Nowy i Korzenica. Wzywamy równocześnie i inne gminy pójścia za naszym przykładem, bo my z tym naszym życiem już dobrze zaznajomieni.

Bazyli Wojtowicz

Dębica

Gromada Brzeźnica produkuje w organizowaniu spółdzielni produkcyjnych

„Wspólnym wysiłkiem staniemy do walki o urodzaj, zwiększymy kulturę rolną, budować będziemy lepsze jutro w imię sprawiedliwości społecznej. Założenia 6-letniego planu zostaną w pełni zrealizowane” — tak mówią mało i średniorolni chłopcy, gm. Brzeźnica pow. dębickiego.

Ale nie o tym chciałem pisać, nie o naszych osiągnięciach, których bezwzajemnie jest wiele, ale o braku, które należałoby jaknajbardziej zlikwidować, aby nie hamowały życia naszej gminy. Np. koniecznym jest usprawnienie pracy Gminnej Spółdzielni ZSCH.

Władysław Zięba

Trzebownisko

Akcja przeciwpożarowa na wsi

Ostatnio odbyła się konferencja w gm. Trzebownisko pow. rzeszowskiego w sprawie pożarnictwa. Komendant Pow. Straży Pożarnej z Rzeszowa por. Kielar zwołał na konferencję komendantów rejonowych straży pożarnej, sołtysów gromad oraz funkcjonariuszy MO. Tematem obrad była sprawa zmniejszenia wypadków ognia na wsi, przez odpowiednie dopilnowanie urządzeń budowlanych, oraz położenie głównego nacisku na usunięcie materiałów łatwopalnych znajdujących się na strychach, lub w pobliżu zabudowań.

Akcja ta jest bardzo ważna, ponieważ rok rocznie setki milionów złotych idzie z dymem.

Jest to zarządzenie wydane przez Min. Administracji Publicznej, oraz Min. Bezpieczeństwa Publicznego.

Za wykonanie tegoż czyni się odpowiedzialnych sołtysów, komendantów Straży Pożarnej oraz Milicję Obywatelską, której obowiązkiem jest przeprowadzenie częstych kontroli. My obywatele popieramy to mądre zarządzenie w całej pełni.

Stanisław Majcher

Ob. Woronicz powinien otrzymać inne mieszkanie

Mam żonę i troje dzieci, z których najmłodsze ma 9 miesięcy — pisze do nas ob. Eugeniusz Woronicz z Przemysła. Do niedawna mieszkałem w Gdyni, lecz jako chory na gruźlicę, w myśl wskazań lekarza, musiałem ze względów zdrowotnych opuścić to miasto. Po przyjeździe do Przemysła, skąd pochodzi moja żona, ponieważ miałem trudności w znalezieniu mieszkania, sprawdziłem się do pierwszej wolnej sutereny. Wkrótce, jak wykazało prześwietlenie roentgenem, na gruźlicę płuc zachorowała także moja żona. Doktor, który badał stan naszego zdrowia stwierdził, że dalsze przebywanie w dotychczasowym wilgotnym i ciemnym pomieszczeniu zagraża zdrowiu naszych dzieci. Chcąc ratować

swoją rodzinę, staram się bezskutecznie, poprzez Opiekę Społeczną od września o przydział innego mieszkania. Jak dotychczas bez rezultatu.

Troska o człowieka, o młode pokolenie stała się jednym z najszczytniejszych zadań władzy ludowej. Wychodząc z tego założenia zwracamy się do Oddziału Gospodarki Lokalowej w Przemyslu o uwzględnienie prośby ob. Woronicza. Dalsze przebywanie rodziny ob. Woronicza w dotychczasowym pomieszczeniu skazuje jego dzieci na zachorowanie na gruźlicę.

Jak nam wiadomo, sytuacja mieszkaniowa w Przemyslu jest znacznie lepsza niż w wielu innych miastach, sądzimy też, że przy dobrych chęciach sprawa ta zostanie właściwie załatwiona.

Dlaczego Państwowy Zakład Emerytalny w Warszawie milczy?

Orzeczeniem Państwowego Zakładu Emerytalnego w Warszawie, 13 marca 1949 roku, opiekunka sieroty Henryka Stachniczka, ucznia Państw. Liceum Handlowego w Łańcucie, pobierała na niego zaopatrzenie sieroc. Od czerwca 1949 roku, instytucja ta bez żadnego wyjaśnienia przerwała nadsyłanie powyższego zaopatrzenia.

W sprawie tej opiekunka moja — pisze ob. Stachniczek — 17. VIII 1949 roku przesłała do Państwowego Zakładu Emerytalnego w Warszawie specjalny list. W braku odpowiedzi, zdziwiony długotrwałym milczeniem tej Instytucji, 25. XI 1949 roku zwróciłem się do niej sam, wysyłając list polecony wraz z zaświadczeniem dyrekcji Liceum Handlowego.

Ponieważ i na ten list nie otrzymałem odpowiedzi, 4. I. 1950 roku wysłałem ponownie list

polecony z prośbą o przesłanie mi wyjaśnień w tej sprawie. Do dnia dzisiejszego nie otrzymałem ani jednej odpowiedzi na moje listy.

Od pierwszego listu wysłanego przez opiekunkę ob. Stachniczka minęło już 7 miesięcy. Nie wiemy jak długo jeszcze Państw. Zakład Emerytalny w Warszawie ma zamiar zwlekać z odpowiedzią i wyjaśnieniem swego dotychczasowego stanowiska?

Odpowiedzi
redakcji

DOMINIK CH. gromada UMIESZCZ POW. JASŁO
Odpis Waszego listu skierowaliśmy do Kuratorium Okręgu Szkolnego w Rzeszowie, o wynikach interwencji powiadomimy Was w najbliższym czasie.

MARZEC

3

Piątek

DYZURY APTEK

Dyzur nocny: Apteka pod Gwiazdą ul. Gen. Świerczewskiego 14.

POGOTOWIE RATUNKOWE ul. Grodzisko 6 tel. 10-40

STRAŻ POZARNA: ul. Mickiewicza 10, tel. 04.

PRZEMYSŁ

Dyzur nocny: Apteka pod Archaniołem ul. Słowackiego

Pogotowie Ratunkowe: ul. Piotra Skargi 12 tel. 9 03

Straż Pożarna: ul. Wodna 13, tel. 413.

KROSNÓ

Dyzur nocny: Apteka mgr. Wojtyńkiewicz a — Rynek.

POGOTOWIE RATUNKOWE: ul. Staszica 4 tel. 141.

TEATR

PAŃSTWOWY TEATR ZIEMI RZESZOW SKRZEŚ: „Niemcy” — Lesna Kruczkowska — sztuka w 3-ach aktach (w 5 odsł. 1-3-iej) — początek o godzinie 13-tej (przedstawienie szkolne).

KINO

RZESZÓW — Apollo: Wilcze doły
STAŁOWA WOLA — Stał: Żelazny dziadek

RADIO

5.10 Początek audycji, 5.15 Streszczenie wiadomości porannych, 5.20 Koncert dla świata pracy, 6.15 Koncert rozrywkowy, 6.45 Dziennik poranny, 7.20 Koncert muzyki operetkowej, 8.10 Muzyka, 8.15 Wszelchnia Radiowa, 13.24 Program dnia, 13.30 Muzyka rozrywkowa, 14.00 Radiokronika, 14.00 Mówią książki, 15.10 Audycja dla szkół popołudniowych, 15.50 Muzyka, 16.00 Dziennik popołudniowy, 16.35 Muzyka, 17.00 Koncert dla przedowników pracy, 17.45 Audycja POSP, 18.00 Z kroju i ze świata, 18.15 Melodie świata, 18.40 Wszelchnia Radiowa, 19.00 „Szpilki”, 20.00 Dziennik wieczorny, 21.20 Muzyka taneczna, 22.15 Węgierskie pieśni, 23.00 Ostatnie wiadomości.

Z obrad Woj. Rady Nar.

Sprawozdanie z działalności Urzędu Wojewódzkiego winno szczegółowo zanalizować niedociągnięcia w pracy

Odbyło się w sali ORZZ w Rzeszowie plenarne posiedzenie Wojewódzkiej Rady Narodowej. Na wstępie obrad uzupełniono skład Rady przez powołanie nowych członków: tow. Stanisława Karkuta, tow. Leokadię Giczanąwą i Władysława Nawojkiego. Radni wybrali jednogłośnie tow. Karkuta wiceprzewodniczącym prezydium WRN, na miejsce tow. Wiśniewskiego, który zrzekł się tej funkcji z powodu ciężkiej choroby.

NALEŻY OCZYŚCIĆ APARAT CM OD ELEMENTÓW OBCYCH KLASOWO I IDEOLOGICZNIE

Z kolei przystąpiono do dyskusji nad sprawozdaniem przedstawiciela Ekspozytury Centrali Miesnej w Rzeszowie, złożonym na poprzednim posiedzeniu WRN, którego jednak na tym posiedzeniu nie przyjęto, a dyskusję odłożono do obecnego posiedzenia, celem dokładnego zapoznania się ze sprawozdaniem.

Głos zabrał tow. Józef Sanocki, II sekretarz KW PZPR, który stwierdził, że sprawozdanie nie naświetliło dostatecznie pracy Ekspozytury CM, Aparatu Centrali Miesnej w Rzeszowie — złożony w większości z ludzi nieodpowiednich — byłych handlarzy lańcuskich, rzeźników i masarzy, byłych wyzyskiwaczy — mało dbających o interesy ludzi pracy, nie widzących i nie widzących walki klasowej, toczącej się na odcinku zaopatrzenia w produkty mięsne. Należy wypracować komisję, złożoną z przedstawicieli świata pracy, celem zbadania w aparacie CM, oczyszczenia go z pozostałości kapita. słyszanych i wzmocnienia robotniczo-chłopskiego trzonu personelu i przygotowania tego aparatu do wykonania zadań w bieżącym roku, w okresie wzmoczonego nacisku wroga klasowego na tym odcinku zaopatrzenia. Do komisji zostali wybrani wiceprzewodniczący WRN tow. St. Karkut, przewodniczący ORZZ, tow. Jan Huczko, prezes Zarządu Wojewódzkiego ZSCh — Wł. Folla.

ZMIANA OBLICZA KLASOWEGO ADMINISTRACJI PAŃSTWOWEJ

Wojewoda rzeszowski tow. Jan Mirek, złożył w dalszym ciągu obrad sprawozdanie za 2-gi, 3-ci i 4-ty kwartał ub. r.

W okresie sprawozdawczym — zaznaczył na wstępie tow. Mirek — kładziono duży nacisk na usprawnienie pracy administracji państwowej woj. rzeszowskiego, co w znacznej mierze osiągnięto dzięki zmianie oblicza klasowego aparatu administracyjnego. Usunięto wielu ludzi obcych klasowo i ideologicznie, zaś na ich miejsce zaangażowano osoby pochodzenia robotniczego i chłopskiego, należyście uświadomionych klasowo i ideologicznie, przeważnie członków ZMP.

Drugim ważnym sposobem usprawnienia pracy administracji państwowej

była akcja szkoleniowa. W okresie tym doszkolono 18 referentów karno-administracyjnych i 15 referentów administracyjnych starostw powiatowych, 51 pracowników organów wykonawczych samorządu terytorialnego, 6 pracowników fizycznych — wóznym uzyskało awans społeczny, przez przeniesienie na stanowiska pracowników umysłowych. W ramach wyższego studium korespondencyjnego, zorganizowanego przez Min. Admin. Publ., doszkała się 87 pracowników.

PLAN OSZCZĘDNOŚCIOWY WYKONANO w 122 proc.

Na uwagę zasługuje fakt, że system „O” na terenie samorządu zdobywa coraz większe zrozumienie i uznanie. Na zaplanowaną sumę 94 miln. zł oszczędności, wykonano 115 miln. zł, tj. 122 proc. planu.

W akcji likwidacji zadłużenia

wsi osiągnięto również poważne wyniki. Dzięki przygotowaniu najniższych komórek samorządowych — zarządów gmin i wyrobieniu społecznemu mieszkańców wsi, którzy w ogromnej większości likwidowali swe zadłużenia w sposób dobrowolny — ściągnięto 1 miliard 432 miln. zł na zaplanowaną kwotę 1 miliarda 609 miln. zł, tj. 89 proc. Przedłużona akcja na styczeń b. r. dała 167 miln. zł.

Dużą pomoc okazano zniszczonym gospodarstwom małym i średniorolnym chłopów. Na akcję odbudowy wsi wydatkowano ogółem 234 miln. 200 tys. zł.

SPRAWY ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

Przeprowadzona w okresie sprawozdawczym demokratyzacja służby zdrowia, szczepienia ochronne przeciw chorobom zakaźnym, za-

początkowana akcja poprawiania stanu zaopatrzenia ludności w dobrą wodę do picia — na którą wyasygnowano 3 miln. zł na remonty i budowę studni publicznych, akcja zwalczania plagi szczerów i gryzoni — w znacznym stopniu przyczyniła się do podniesienia stanu zdrowotnego mieszkańców województwa.

Stan łóżek, w związku z ułatwieniem rolnikom możliwości leczenia szpitalnego, wzrósł do 2.437, — Jednakże ilość lekarzy oraz personelu pomocniczego jest niedostateczna, — obecnie są czynione starania w kierunku poprawy na tym odcinku.

Plan inwestycyjny w dziedzinie opieki i pomocy społecznej wykonano w 100 procentach. Osobom niezdolnym trwale, lub czasowo do samodzielnego egzystencji, w szczególności starcom, kalekom, matkom ciężarnym, dziećmi do lat 3-ich, inwalidom cywilnym — zapewniono odpowiednie warunki życiowe. — W zakładach przeznaczonych dla wyżej wymienionych przeprowadzono kosztem 43.290.000 zł instalacje wodno-kanalizacyjne, urządzenia łazienek, zakup potrzebnych urządzeń itp. Na utrzymanie pensjonariuszy, prowadzenie placówek opiekuńczych, pomoce doradne — wydatkowano 224.245.000 zł.

NIEDOCIĄNIĘCIA W GOSPODARCE MIESZKANIOWEJ

Odnosnie gospodarki mieszkaniowej należy zaznaczyć, że niektóre Komitety Funduszu Gospodarki Mieszkaniowej nie stanęły na wysokości zadania, dając tym samym dowód słabego uspołecznienia ich członków. Celem prowadzenia gospodarki mieszkaniowej, zgodnie z interesami mas pracujących, należy zreorganizować nieaktywne Komitety, wprowadzić do nich przedstawicieli świata pracy.

W swym sprawozdaniu tow. Mirek poruszył ponadto sprawy przemysłu, budownictwa, kulturalne, rolnictwa i inne. Duże znaczenie dla podniesienia poziomu rolnictwa posiada utworzenie wydziału planowania i inwestycji w rolnictwie, wydziału Państwowych Ośrodków Maszynowych i spółdzielni produkcyjnych i stacji oceny nasion, zaś w starostwach powiatowych oddział rolnictwa, zamiast do niedawna istniejących referatów rolnictwa i weterynarii — oraz podniesienie poziomu nauczania w szkołach rolniczych.

W dyskusji nad sprawozdaniem wojewody jako pierwszy zabrał głos radny tow. Adam Markiewicz, który stwierdził, że sprawozdanie było przygotowane w zbyt optymistycznym tonie, przede wszystkim od strony osiągnięć, słabo natomiast naświetlono w nim błędy i niedociągnięcia. Inni dyskutanci poruszyli zagadnienia osadnictwa we wschodnich powiatach woj. rzeszowskiego, wadliwego w licznych wypadkach sposobu kontraktacji lnu, wiosennej akcji siewnej, niezadowolającej pracy wielu młynów.

W głosowaniu sprawozdanie jednogłośnie przyjęło.

Wolnymi wnioskami, w których wskazano na konieczność ściągnięcia zaległości podatku gruntowego od kurii biskupich i probostw, uruchomienia linii autobusowej między Jaślinkami a Rymanowem oraz zapewnienia ludziom pracy w Przeworsku odpowiednich warunków mieszkaniowych — zakończono obrady. (n)

Młodzież harcerek z Przeworska obradowała nad popularyzacją planu 6-letniego

W Przeworsku odbyła się II Konferencja dla opiekunów drużyn harcerek. Dyskusja jaka wywiązała się na zakończenie obrad dowodzi, że opiekunowie zdają sobie dokładnie sprawę z zadań, jakie stoją przed nimi w związku z wprowadzeniem nowych treści w pracę drużyn harcerek i z trudności które trzeba przezwyciężać.

Wycinek artystyczny na temat 6 letniego Planu jakie przedstawiły drużyny harcerek szkoły żeńskiej na zakończenie konferencji opracowany był starannie i interesująco.

O właściwym stylu pracy samorządu

Narada aktywu samorządowego

Wojewódzki Komitet Wykonawczy Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego w Rzeszowie odbył naradę wszystkich przew. Powiatowych Komisji Samorządowo-Gospodarczych i przew. Klubów Radnych ZSL przy Powiatowych Radach Narodowych, przy udziale przedstawiciela NKW ZSL ob. Kreida.

Referaty na temat znaczenia i pracy Rad Narodowych wszystkich szczebli wygłosili cb. Ostrowski i przew. WRN Rogalski.

Referenci, nawiązując do przemówień wicemarszałka Sejmu tow. Zambrowskiego i expose prawnika Cyraniewiczza, wykazali w swoich referatach, że jakkolwiek Rady Narodowe „Te szkoły rządzenia państwa ludowego” dokonały niewątpliwie bardzo wiele jeśli chodzi o ugruntowanie władzy ludowej w Polsce, nie mniej jednak, wykazują ciągle jeszcze niedociągnięcia, szczególnie zaś na odcinku kontroli władz administracji ogólnej i spółdzielczości.

Rady Narodowe jako istotne źródła władzy ludowej, winny stanowić bazę żywotnej siły demokracji ludowej. W tym szybkim marszu naprzód na odcinku politycznym i gospodar-

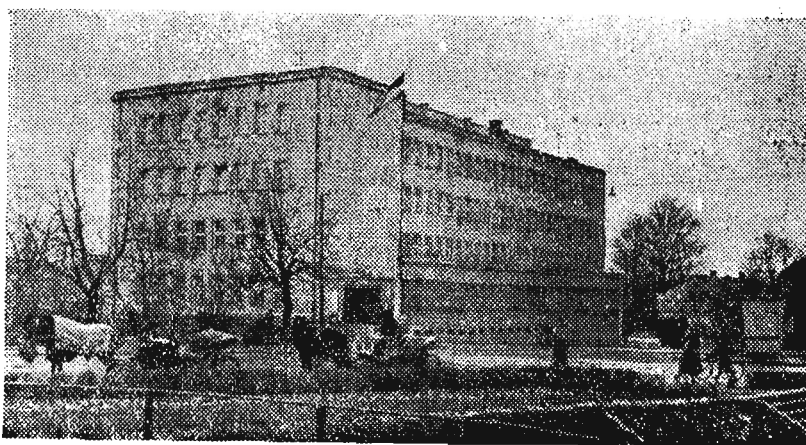
czym, Rady Narodowe często nie nadążają, a w wielu wypadkach na szczeblu najniższym, stały się odskocznią działalności kułackich elementów reakcyjnych.

Dotychczasowe weryfikacje Rad Narodowych poprawiły oblicze klasowe Rad, lecz w wielu wypadkach weszli ludzie nie przygotowani politycznie i społecznie, stąd powstaje konieczność prowadzenia powiatowych odpraw po linii samorządu, na których zostanie opracowany plan szkolenia aktywu samorządowego na terenach Gminnych Rad Narodowych.

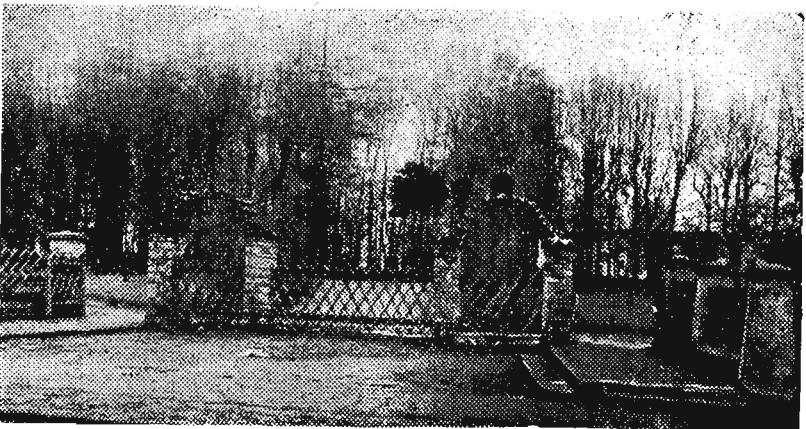
Do późnego wieczoru przedstawiciele powiatów zdawali sprawozdania z dokonanych prac, uwzględniając wszelkie niedociągnięcia.

Podsumowując całodzienna naradę przedstawiciel NKW ZSL stwierdził: Rady Narodowe, które według zapowiedzi przedstawicieli Rządu, przejmą wkrótce cały ciężar gospodarowania terenem, muszą być do tego przygotowane politycznie i fachowo, by stały się dyktaturą w stosunku do przeżytków reakcyjnych. Będzie to włączenie się szerokiej masy ludowych w rządzenie Państwem Ludowym.

Rzeszowski fotoreportaż

Wielki gmach Urzędu Telekomunikacyjnego w Rzeszowie należy do najokazalszych budowli wojewódzkiego miasta. W planie 6-letnim w Rzeszowie stanie wiele podobnych wielkich gmachów, w których znajdą pomieszczenie urzędy pracujące dotychczas w warunkach lokalowych raczej trudnych.

Miejski park w Rzeszowie budzi się już z zimowego snu. Te „zielone płucia” Rzeszowa w planie 6-letnim znacznie powiększą swój obszar.

Pracownicy Starostwa Powiatowego podjęły czyn na dzień 8 marca

Kobiety zatrudnione w rzeszowskim Starostwie Powiatowym, zrzeszone w Związku Zawodowym Prac. Adm. przeprowadzają szereg konkretnych akcji na cześć 8 marca.

Zakupują one żywność dla biednych dzieci, organizują wyjazd wszystkich członkiń do wsi organizujących spółdzielnie produkcyjne celem przeprowadzenia akcji uświadamiającej. Postanowiły również wzmoczyć opiekę nad ciężarną matką i dzieckiem oraz nasilić walkę z alkoholizmem, poprzez odczyty i pogadanki o zgubnych skutkach tego nałogu.

Jak zapobiec przerwom w ubezpieczeniu

Przerwy w ubezpieczeniu, spowodowane przejściową utratą pracy mogą pozbawić ubezpieczonego względu na jego rodzinę praw do świadczeń emerytalnych.

Jednak okresy, w których ubezpieczony nie jest zatrudniony nie powodują w rozumieniu ustawy przerwy w ubezpieczeniu, pod warunkiem, by zainteresowany był zarejestrowany we właściwym Urzędzie Zatrudnienia, jako poszukujący pracy.

Dlatego każdy ubezpieczony robotnik jak i pracownik umysłowy, który utracił pracę, winien we własnym interesie zarejestrować się we właściwym Urzędzie Zatrudnienia i przechowywać dowody rejestracji.

Uwaga przyszli marynarze!

Zarząd Okręgu Ligi Morskiej w Rzeszowie organizuje kurs dla kandydatów do Szkół Ministerstwa Żeglugi i Marynarki Wojennej.

W związku z powyższym młodzież z roczników 1931, 1932, 1933, 1934 — pragnąca poświęcić się pracy na morzu lub związanej z morzem winna składać podania wraz z załącznikami na adres Zarządu Okręgu Ligi Morskiej w Rzeszowie.

Informacji i dokładnych danych udzielają: Zarząd Okręgu Ligi Morskiej w Rzeszowie oraz wszystkie Komendy Powiatowe SP.

Młodzież dębickiego liceum na przedstawieniu „Niemców”

W dniu wczorajszym Państwowy Teatr dał specjalne przedpołudniowe przedstawienie „Niemców” dla młodzieży z Państw. Liceum Ogólnokształcącego w Dębicy, która w liczbie 495 przybyła do Rzeszowa z wycieczką kulturalno-oświatową.

Każdy aktywista partyjny i związkowy czyta pismo O trwałą pokój, o demokrację ludową!

Z całego kraju

WIECZOROWA SZKOŁA INŻYNIERSKA W KATOWICACH

KATOWICE. Naczelna Organizacja Techniczna w Polsce organizuje wieczorową szkołę inżynierską w Katowicach. Szkoła mieścić się będzie w Śląskich Technicznych Zakładach Naukowych przy ul. Krasieńskiego 8 B.

Programy nauczania i organizacja tej szkoły nie odbiegają od programów i organizacji wyższych szkół politechnicznych. Uruchomione zostaną wydziały: górniczy, hutniczy, mechaniczny, elektrotechniczny i budowlany w Katowicach. Poza tym wydziały: chemiczny w Gliwicach i włókienniczy w Bielsku.

Zapisy odbywać się będą w dn. 1, 2, 3 i 4 marca od godziny 9 do 12 i od godziny 15 do 18 w Śląskich Technicznych Zakładach Naukowych.

Kandydaci winni dołączyć do podania:

- 1) świadectwo urodzenia;
- 2) świadectwo ukończenia szkoły o poziomie licealnym lub ukończenia kursu wstępnego, uprawniającego do studiów na uczelniach wyższych;
- 3) świadectwa stwierdzające przynajmniej dwuletnią praktykę zawodową w przemyśle;
- 4) szczegółowy życiorys napisany własnoręcznie;
- 5) 4 fotografie;

6) zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia.

Czas trwania nauki od 3 do 4 lat, zależnie od specjalności. Kandydaci zakwalifikowani do studiów będą poddani egzaminowi wstępnemu z języka polskiego, matematyki, nauki o Polsce i świecie współczesnym oraz sprawdzeniu wiadomości z dotychczasowej praktyki.

NOW SZKOŁY ROLNICZE NA WYBRZEŻU

GDĄSK. W woj. gdańskim uruchomiono ostatnio 5 szkół rolniczych nowego typu, tzw. państwowych szkół praktyków-specjalistów, mających za zadanie przygotowanie nowych kadr dla gospodarstw państwowych i spółdzielni produkcyjnych.

W Dzierżgoniu w pow. sztumskim uruchomiona została szkoła praktyków-specjalistów hodowli bydła, szkoła oborowych, w Lebieniu w pow. lęborskim — szkoła upraw polowych, szkoła kierowników zespołów uprawowych, w Niedamowie w pow. kościerskim — szkoła kształcąca rybaków dla państwowych gospodarstw rybnych, w Lipcach w pow. gdańskim — wodno-melioracyjna i w Gniewie w pow. tczewskim — rachunkowości rolniej.

ANKIETA POD HASŁEM

Każdy czytelnik współpracownikiem Działu sportowego „NOWIN RZESZOWSKICH”

Zbliża się sezon sportów letnich. Cała plejada sportowców wyjdzie wkrótce gremialnie na boiska, po nowe sukcesy i rekordy.

Lekkoatleci walczyć będą na bieżniach, skoczniach, w zawodach wewnętrzno-klubowych czy też dzielnicowych. Piłkarze wszystkich klas staną do walki o punkty, o uzyskanie poczytnego miejsca w tabeli. Nasi ligowcy już 19 marca br. wystartują do pierwszych bojów.

Według planów pracy rozmaitych związków sportowych sezon zapowiada się bardzo ciekawie, urozmaicony wieloma spotkaniami międzynarodowymi.

Sezon letni zapowiada się również interesująco i w naszym wojewód-

stwie. Ruszyła przede wszystkim lekkoatletyka, na co wskazywały okręgowe mistrzostwa w hali przemysłowej oraz mistrzostwa Polski też w Przemysłu.

Na naszym terenie mamy dwóch przedstawicieli w II-giej lidze piłkarskiej. Interesujące też będą rozgrywki w Kl. A, B i C w okręgu rzeszowskim i przemyskim.

Cheąc spełnić najlepiej swoje zadanie, Dział Sportowy „Nowin Rzeszowskich” postanowił rozpisac ankietę, w której stawia pytania. Ankieta ma nam dać cenny materiał oraz badania ze strony samych czytelników.

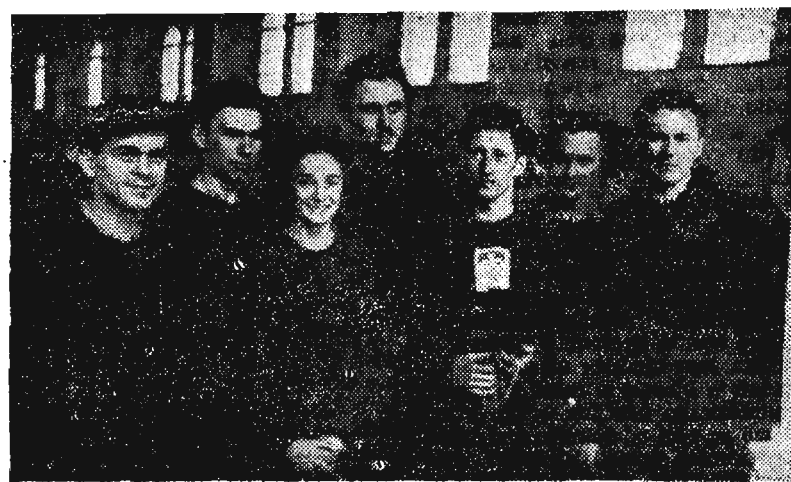
Dlatego też wzywamy do udziału w powyższej ankiecie wszystkich

sportowców, działaczy, zawodników, sympatyków. Pragniemy nawiązać ścisły kontakt z czytelnikami pod hasłem:

„KAŻDY CZYTELNIK WSPÓŁPRACOWNIKIEM DZIAŁU SPORTOWEGO „NOWIN RZESZOWSKICH”.

A teraz stawiamy pytania, na które odpowiadzi prosimy kierować na adres „Redakcja „Nowin Rzeszowskich” — Rzeszów ul. Gałęzowskiego 7 I. p. Na kopercie należy zaznaczyć Ankieta Działu Sportowego.

1. Co interesuje nas w dziale sportowym?
 2. Jakie zagadnienia należałoby poruszać na łamach „Nowin Rzeszowskich” w rubryce „Sport”? Podać uzasadnienie.
 3. Co chciałbyś widzieć w numerze „Nowin Rzeszowskich” po dniach imprezowych?
 - a) czy i w jakim stopniu należy uwzględnić sprawozdania z imprez ogólnokrajowych?
 - b) w jakim stopniu wiadomości z terenu woj. rzeszowskiego?
 4. Podać ewentualne inne uwagi.
- W związku z naszą ankietą prowadzić będziemy specjalną rubrykę w Dziale Sportowym.

Młoda sekcja lekkoatletyczna ZKS „Ogniw-Resovia” zabrała się poważnie do pracy. Wyniki tej pracy widzieliśmy na zimowych okręgowych mistrzostwach w Przemysłu. Ekipę lekkoatletów Ogniw-Resovia widzieliśmy również na XII mistrzostwach Polski które odbyły się w Przemysłu.

Wprawdzie nie odegrali poważniejszej roli, ale młodzi zawodnicy pilnie podpatrywali mistrzów Polski. Z wieloma rozmawiali, dowiadując się szczegółów ich kariery sportowej.

Na zdjęciu: Akademicki mistrz świata Stawczyk wśród grupy lekkoatletów „Ogniw-Resovia”.
FOTO J. Marek

Ogłoszenia drobne

ZAGUBIONO książeczkę wojskową wydaną RKK. Rzeszów nazwisko Szczepanek. Mieczysław. G-297

UNIEWAZNIAM zagubioną kartę pracy Bieżnia Zdzisław. G-298

SKRADZIONO dowód rejestracyjny samochodu marki „Mercedes” Biesel Nr rejestracyjny H-55549 należący do Okręgowej Spółdzielni Mleczarsko-Jajczarskiej Rzeszów. G-299

ZAGUBIONO kartę rejestracyjną Urzędu Pracy Rzeszów na nazwisko Bomba Kazimierz. G-290

MIESZKANIE w Bytomiu

(2 pokoje z kuchnią, łazienką, I piętro, front, śródmieście) z a m i e n i ę na mieszkanie w Rzeszowie.

Oferty kierować do Administr. „Nowin Rzeszowskich” w Rzeszowie — Dział Ogłoszeń.

(82)

Maksymka skrzywił się z bólu. Agafia ofuknęła wnuków, a potem zwróciła się twarzą w stronę paradnego kąta i powiedziała, patrząc na ikony:

— Może za te słowa będę się na tamtym świecie amażyla w smole, ale niech będzie, co ma być. Kiedy Zachar umarł, a pszczoły podychały, modliłam się gorąco. Myślałam sobie, żeśmy czymś rozgniewali Najwyższego. Od tego czasu, widzieliście przecie sami, pościłam i co niedziela chodziłam na mszę. Ile się namodliłam! Ale widzę, że nic nie wymodliłam...

Zamyśliła się, patrząc gdzieś w próżnię.

— Ty ciężkim gadasz o Bogu, Agasio. A pamiętasz, jak starzy ludzie mawiali: w Pana Boga wierz, ale Panu Bogu nie wierz — by nie urazić czymś siostry.

— Właśnie to samo mówię, Fiszka — rzekła Agafia i spojrzała na Matwieja. — Trza było, Matiusza, żeby gospodarze zrobili krzyk na zebraniu. Czy to się tak godzi? Dla Jutkinów i Sztyczkowów — wszystko, a dla reszty — nie.

— Chcesz, mamó, żeby oni krzyk podnieśli? — rzekła Anna. — To nie chłopcy, a barany. Baby trza było zwołać na zebranie, to byśmy w mig tacie i Demianowi oczy wydrapały. Zapomnieliby od razu o cedrach!

Matwiej uśmiechnął się, powiedział dobroduszenie:

odmówi, to jeszcze spróbujemy zrobić krzyk. Chłopy — to barany, Niuro, ale boda.

Anna machnęła ręką z niedowierzaniem.

Dnia tego we wszystkich chatkach rozmawiano tylko o boze cedrowym.

O zmierzchu Matwiej nasypał do worka pud mąki i zaniósł Iwanowi Topikiniowi. W drodze powrotnej zaszedł na cementarz. Na grób Ustinki i nie zairzawszy do domu poszedł do Martyna Gorbaczowa.

Rozmowa ich przeciągnęła się aż do drugich kurów.

ROZDZIAŁ DRUGI

1

Obudził Matwieja przeraźliwy wrzask Mariszki:

— Mamo, handlarka idzie do nas! Koronki ma w koszyku, i chusteczki! Mamusiu, kochana, kup mi niebieską wstążeczkę!

Po kilku minutach na ganku rozległo się tupanie, głosy. Do chaty weszła wędrowna handlarka i ciągnąc za nią baby i dzieciaki.

— Witajcie, gospodynie kochane! — zwróciła się handlarka do Anny i Agafii, postawiła koszyk na ławce i zaczęła żwawo zachwalać swe towary.

No, pokaż, pokaż, co tam masz — rzekła Agafia, ucajając, że ma zamiar coś kupić.

Handlarka wyjęła towary z koszyka i rozłożyła je na stole. Czego tu tylko nie było! Koronki o niebywałych, przemyślanych wzorach białe były, jak pierwszy śnieg. Paciorki lśniły wszystkimi barwami tęczy. Zwykle grzebyki z rogu bydłowego majster jakis obsypał deseniem z okrucich lustrzanych i skrzyły się teraz osiepiając. Pęk wstążek czerwonych zielonych, błękitnych, ciemnoniebieskich, złotych przypominał bukiet kwiatów zbieranych o najbardziej kwietnej porze — w poście przed św. Piotrem.

Ujrawszy to Mariszka pisnęła i chwyciła Agafie za rękę.

— Babuniu, moja kochanietka, kup mi tę niebieską!

Agafia pogładziła wnuczkę po głowie.

— Oj, głuptasku, ledwie oczu nie wypatrzysz. A skąd wezmę te ruble, żeby ci kupić? Grosza u mnie nie znajdziesz, choćbyś mi obeszukała wszystkie kieszenie.

Mariszka rzuciła się do matki!

— Mamusiu, młła moja... o te, niebieską!

Anna odwróciła się od okna, ukrywając łzy. Gdyby miała pieniądze, kupiłaby nie tylko niebieską wstążkę dla córki, ale i czerwono dla siebie! Do jej błyszczących włosów, piwnych oczu, smagłej twarzy i lśniących czarnych włosów — bardzo pasował czerwony kolor.

— Niech sobie bogaci chodzą we wstążkach, córeczko, a my już zostaniemy, widać, jak niezorany zagon — wyszeptala Anna, tuląc do siebie Mariszkę.

Ale tu zaszło coś niezwykłego. Handlarka przywołała do siebie Mariszkę i podała jej szeroką niebieską wstążkę, ze słowami:

— Masz na pamiętkę ode mnie.

Baby aż syknęły ze zdziwienia, a koleżanki Mariszki przysunęły się bliżej do stołu, sądząc że handlarka zamierza obdarzyć wstążkami wszystkie dziewczynki...

— Jak ci na imię, dziewczynko? — spytała handlarka.

— Mariszka — niemal chórem odpowiedziały dziewczynki.

— A na nazwisko?

Strogowa, córka Matwieja Strogowa — powiedziała jedna z bab.

Handlarka ujęła Mariszkę za chudziutkie ramionka, patrzyła na nią i zadowolona niewidomo z czego, uśmiechała się raczej do siebie, niż do Mariszki.

Mariszka milczała, choć wypadło podziękować za podarunek. Anna i Agafia spojrzaly po sobie z zakopotaniem, nie wiedząc jeszcze, czy handlarka podarowała Mariszce wstążkę na prawdę, czy na żarty. Maksymka przyglądała się wszystkiemu z kąta. Poczuł najwcześniej za wszystkich, że handlarka nie żartuje, zbliżył się do siostrzyczki i szturchnął ją w bok.

— Język ci skołowaciał? Co trzeba powiedzieć?

— Dziękuję — wyszeptala cichutko Mariszka, drżąc ze szczęścia.

Matwiej leżał jeszcze w łóżku w izbie i styszał od początku do końca wszystko, co się działo w sieni. Uderzyła go hojność nieznanego. Handlarki wędrownie — to zwykle kutwy, targujące się z klientem o każda kopiejka. Matwiej wstał z łóżka i nie wkładając butów poszedł boso do sieni. Wyjrawszy jednak przez drzwi zawrócił natychmiast i usiadł na łóżku; ręce mu opadły, czuł, jak głośno wali mu serce. Na ławce za stołem ujrzał Olę Lwownę Sokolowską.

„Pomyliłem się” — pomyślał Matwiej i stając się pozostał niezauważonym zbliżył się ponownie do drzwi i przyjrzał handlarce.

Nie ulegało żadnej wątpliwości, że była to Sokolowska we własnej osobie. Nie jeden rok upłynął od czasu, gdy się widzieli po raz ostatni. Z opowiadań Bielajewa wynikało, że Olga Lwowna została uwieziona i zesłana. Jak jej się wiodło i co musiała przeżyć — tego Matwiej nie wiedział. Zmieniła się zewnętrznie, lecz w przemianie tej nie było nic rażącego. Wówczas, przed laty, w jej postępkach, w mowie, w powierzchowności przebijała młodość, która nie zdążyła się jeszcze wysumieć. Dwudziesty piąty rok — to nie dojrzałość jeszcze, lecz już nie zielone lata, gdy wiele cech pozostaje jeszcze w załączku, a nie jedna nie zrodziła się wogóle. A teraz wszystko jak gdyby dojrzało już w Oldze, ułożyło się, starło swe ostre kany. Przytyła nieco i dzięki wysokiemu wzrostowi było jej z tym do twarzy.

Matwiej odszedł od drzwi na palcach, rozglądając się w kolo, ubrał się szybko, rozczeszał przed lustrem niewielką kasztanowatą brodkę i pospieszyl do sieni. Olga Lwowna tymczasem znowu zaczęła zachwalać swe towary, a robiła to tak zręcznie, jakby przez wiele lat zajmowała się handlem.

(C d n.)